

TARTALOM

ELŐSZÓ	7
I. TUDOMÁNY ÉS MŰVÉSZET	7
Három generáció a Pannon Egyetemért	7
Együtt énekelni	7
„Az ifjúság ügye – az egész nép ügye”: Ifjúsági Ház(ak) Veszprémben	7
A Vass Gyűjtemény	7
II. MŰHELY	
A nyelvészek városa	7
A sokatmondó színház	7
A humanitás előmozdítása: szabadkőművesek Veszprémben	7
Lázadó viselet: a veszprémi cifraszűr	7
II. NYOMKERESŐK	7
Meggyfa pipaszár és ősteknős:	
Laczkó Dezső szerzetestanár és geológus	7
Állomásfőnökből múzeumigazgató:	
a „komiszan eljáró” Rhé Gyula életútja	7
Spion, vagy mégsem? Ádám Iván veszprémi kanonok	7
A múlt őrzői: Gutheil Jenő és Pfeiffer János pályaképe	7
IV. PÜSPÖKPORTRÉK	7
Főpásztorok, királyi hitvesek, humanista szimpóziumok	7
Nem varjú, karvaly: Vetési Albert humanista püspök nyomában	7
Veszprém barokk földesura: Padányi Bíró Márton	7
A nagy építkező és bőkezű mecénás: Hornig Károly	7

V. MAGÁNVILÁGOK	7
Apa és fia a memoárban: a Véghelyek	7
A naplóíró borbély: Francsics Károly	7
Kisvárosi ügyvéd, aki nagyra tör	7
Kaptafától a katedráig: a Cholnokyak Veszprémben	7
Ábrahám gazdától a 21. századi filantrópig: a veszprémi Weisz (Váradi) család	7
„Mi, Rainprechtek Veszprémben szoktunk főispánok lenni forradalmak után!”	7
VI. FORDULÓPONTOK	7
Tűzvészek	7
Veszprém a Nagy Háborúban	7
Hősi halottak, hadirokkantak, hadiözvegyek, hadiárvák	7
Városharc Veszprémben	7
A forradalom mártírja: Bruszniai Árpád	7
Pap János mondja	7
VII. VESZPRÉMI ANZIX	7
Utazók Veszprémben	7
A liberális demokrácia iskolája: a kaszinó	7
A szellőben lobogó nagybőgő	7
Automobil curiosity: a város az angol sajtóban	7
Veszprém egészen más lenne nélkülük	7
Fürdő, ispotály, zsinagóga, temető: a zsidóság életterei	7
„Boldog húsvétot!”: a korai insta	7
Forrás- és irodalomjegyzék	7
Képjegyzék	7
Névmutató	7
Szerzőink	7

ELŐSZÓ

TISZTELT OLVASÓ!

A *Beszélő Városok* sorozat legújabb köteteként végre napvilágot látott a *Beszélő Veszprém* című könyv, amelyet nagy érdeklődéssel vártak a veszprémiek és a város szerelmesei. A kőszegi Felsőbbfokú Tanulmányok Intézete kezdeményezésére indított Beszélő Városok – Beszélő Házak projekt keretében megvalósult különleges kiadvány célja Veszprém szellemi-kulturális örökségének, helytörténetének és történelmének feltárása, valamint bemutatása.

A könyv, amelyet kezében tart az Olvasó, a szó szoros értelmében „beszédes” összegzése nagy múltú településünk ezeresztendős történelmének és helytörténetének. Sokatmondó tanulmányok gyűjteménye, amelyek egyenként is számottevő mértékben járulnak hozzá Veszprém mélyebb megismeréséhez, a helyi polgárság historikus önismeretéhez. A város alapításának időszakától a közelmúltig ível a nagyszabású történelmi tabló, amely Veszprém ismert vagy ma már kevésbé ismert alakjait idézi meg, egyéni karakterüket szem előtt tartva, mégis tudományos alapossággal. A régmúlt és közelmúlt jelentős személyiségeinek megelevenítésére, szellemi- és tárgyi örökségünk bemutatására történészeket, levéltárosokat, zenészeket, irodalmárokat, társadalom-, és természettudósokat, építészeket, az épített örökség szakértőit kérték föl a szerkesztők, akik maguk is jeles képviselői szakterületüknek.

A különböző tudományterületek eredményeinek összegzésével Veszprém „négydimenziós” képe tárul fel a figyelmes olvasó előtt. A negyedik dimenzió,

az idő legalább akkora jelentőségre tesz szert e kötet lapjain, mint a városi kultúra jellegzetes térbelisége és a fontos, kiemelkedő veszprémiek, akik olyanná alakították városunkat, amilyennek ma ismerjük.

Meggyőződésem, hogy a *Beszélő Veszprém* című nagyszerű kiadvány helytörténetünk jelentős tényeit foglalja össze, miközben élményszerűen láttatja múltunkat. Emberközelbe hozza annak alakítóit, jelentős egyéniségeit és a veszprémi embert.

Köszönet illeti e könyv szerkesztőit és kiadóját a felbecsülhetetlen értékű munkáért, amelynek eredményeként újra megszólalhatnak Veszprém beszédes múltjának meghatározó szereplői!

Porga Gyula
polgármester